

เทศน์เช้า วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันวิสาขบูชา เป็นวันประสูตินะ เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วก็ตรัสรู้ด้วย แล้วก็ปรินิพพาน เป็นเจ้าของพุทธศาสนา ความกตัญญูรู้คุณนะ เรากตัญญูรู้คุณแม่ เห็นไหม เป็นเครื่องหมายของคนดี อันนี้ก็เหมือนกัน เรากตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้าเป็นเครื่องหมายของคนดี แล้วเรากตัญญูกันที่ไหนล่ะ เรากตัญญูก็เพื่อเราไง

ศาสนาสอนลงที่หัวใจของมนุษย์ นี่เวลาเราว่าเราเป็นชาวพุทธ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในตู้พระไตรปิฎก เราไม่เคยศึกษา เราไม่เคยเล่าเรียนเลย เราไม่รู้แม้แต่ว่าชาวพุทธเราต้องมีศีล ๕ เห็นไหม ถ้าเราไม่ดื่มสุราเราไม่ฆ่าสัตว์เราไม่เบียดเบียนกัน จะมีความสุขมาก ถ้าเราเป็นพ่อแม่ พ่อแม่ในบ้านนะ ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน ลูกๆ จะมีความสุขมาก แต่ถ้าพ่อแม่มีปัญหากัน ลูกจะมีความสุขที่มีความกังวลในหัวใจ

ถ้าศาสนาไม่อยู่ในตู้พระไตรปิฎก เห็นไหม ศาสนามาอยู่ในใจของเรา ถ้าศาสนาอยู่ในใจของเรา เราต้องประพฤติปฏิบัติ เราเป็นชาวพุทธ นี่วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ถึงวางธรรมอันนี้ไว้ให้เราก้าวเดินไป เมืองไทยของเรานี้ นะ สมัยสุโขทัยนี่ ๗๐๐ ปีเท่านั้นนะ ศาสนานี้ ๒,๕๐๐ กว่าปี แล้วเมืองไทยเรา ๗๐๐ หรือ ๑,๐๐๐ ปี ว่าอย่างนั้นเลย แล้ววางศาสนาไว้มั่นคงขนาดนี้ แล้วมันเป็นศีลธรรม เป็นจริยธรรม เป็นประเพณีของชาวพุทธ เห็นไหม นี่การให้อภัยกัน การมีความบาดหมางกัน การให้อภัยกัน ถึงจุดหนึ่งแล้วสังคมจะไม่เดือดร้อน

เหมือนกับลัทธิศาสนาต่างๆ ที่เขาจะทำลายกัน เขามาล้างเผ่าพันธุ์ ทำลายเผ่าพันธุ์ให้สะอาดให้บริสุทธิ์ นี่ความคิดของเขา เขาสอนกันอย่างนั้นได้อย่างไร

ในเมื่อเราชาวพุทธ เห็นไหม นี่การจะชำระล้างเผ่าพันธุ์ มันต้องชำระล้างเผ่าพันธุ์ในหัวใจของเราสิ เวลาเราทุกข์เรายาก นี่ศาสนาพุทธบอกให้ชนะตนเองให้ได้ การชนะตนเองสำคัญกว่าการชนะคนอื่น การชนะคนอื่นนะ เรามีกำลังกว่าเราก็ชนะเขาได้ เรามีกำลังกว่า เห็นไหม เรามีเทคนิคสูงกว่า เรามีกำลังมากกว่า มันก็ชนะเขาได้

สัตว์ก็เหมือนกัน สัตว์ที่มันตัวใหญ่กว่า มันก็รังแกตัวเล็กกว่า นี่มันใช้กำลังของมันไง สิ่งทั่วโลกเมื่อก่อนนั้นต้องใช้กำลังกัน เพราะโลกยังไม่เจริญ เห็นไหม ผู้ที่มีกำลัง ผู้ที่เป็นหัวหน้าต้องมีกำลัง ต้องมีปัญหา ถึงจะพาสังคมของเขาผ่านพ้นจากวิกฤติต่างๆ มาได้ แต่ที่ว่าภาระจะค้นคว้าหาตัวเอง เราจะใช้ปัญหาอะไรล่ะ ปัญหาของเราเกิดจากที่ไหน ถ้าธรรมไม่อยู่ในคู่พระไตรปิฎกนะ ถ้าธรรมอยู่ในคู่พระไตรปิฎก เราก็ไม่ศึกษา เราก็ไม่ค้นคว้า แล้วเราก็ไม่สนใจนะ เราเป็นชาวพุทธ เป็นชาวพุทธ แต่ว่าเราเป็นชาวพุทธ แต่พระพุทธเจ้าสอนอะไรก็ไม่รู้ สิ่งต่างๆ อะไรก็ไม่รู้ ชาวพุทธเรานี่เล่นเลอะมากเลย

คนเขาอยู่ทางยุโรปนะ เขาพยายามศึกษา แล้วเดี๋ยวนี้เรื่องการสื่อสารมันไปได้เร็วมาก เขานี้เขามีพร้อมทุกอย่างนะ เวลาเขาหาของเขา ประเทศของเขานี้มันจะมีการมีสวัสดิการต่างๆ แต่เขาก็มีความทุกข์ของเขา เขาตอบตัวเองไม่ได้นะ ว่าชีวิตนี่คืออะไร ชีวิตนี่คืออะไร ความทุกข์นี่คืออะไร เกิดมาเพื่ออะไร เกิดมาแล้วก็ต้องตาย ไปลำบากมาก คนเราใครๆ ก็ว่าไม่อยากเกิด แต่ชาวพุทธของเรานี้มี มีเกิดแล้วมีดับ มีถึงที่สุดแล้วด้วย เพราะเกิดดับอยู่ที่เรา ถ้าเราเข้าใจตัวเราเอง เห็นไหม

นี่เขาถึงมาแสวงหานั้น เขาพยายามแสวงหาของเขา แต่เราอยู่ของเรา เราก็อายุากจะมี
อายุากจะเป็นแบบเขา มันจะมีเป็นอย่างเขาไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะภูมิอากาศมันก็ไม่
เหมือนกัน ความเป็นอยู่ก็ไม่เหมือนกัน ความจำเป็นของชีวิตก็ไม่เหมือนกัน ความจำเป็นของชีวิต
ของเรา เราเป็นเมืองร้อน เราก็อายุากความเป็นไปของเรา เราจะไปเอาเครื่องแต่งกายของเขา เอาความ
เป็นไปของเขามาเพื่อจะใช้ให้สังคมเป็นแบบนั้น มันเป็นไปได้ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพราะมันอยู่
คนละภูมิประเทศ

แต่ถ้าเราเข้าใจของเรา นี่ศาสนาเกิดเกิดตรงนี้ไง เกิดขึ้นในประเทศอันสมควร องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแต่ชมพูทวีป เห็นไหม พระอรหันต์ต่างๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าองค์ต่อๆ ไปก็มาเกิดชมพูทวีป เกิดชมพูทวีปเพราะมันมี 3 ฤดู เห็นไหม นี่มันมีความเปลี่ยนแปลง
มีความเป็นไปของสิ่งต่างๆ ให้เราค้นคว้าจะเข้ามาถึงใจ ก็ว่ามันมีความเปลี่ยนแปลง เช่น พายุมา เช่น
ถึงเวลาแล้งขึ้นมาเห็นไหม ต้องขวนขวายตลอดเวลา ต้องหาแหล่งน้ำไว้ เวลาหน้าแล้งเราได้มีแหล่ง
น้ำไว้ใช้ เราจะอยู่ถึงหน้าฝน เราจะหาอะไรไว้เพื่อเป็นไปของเรา

สิ่งนี้มันจะต้องแสวงหามาเป็นของเรา ถ้ามันแสวงหา เห็นไหม เพื่อดำรงชีวิตไง นี่ชีวิตมันจะ
ขาดแคลน ชีวิตนี้พร่องอยู่เป็นนิจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าพร่องอยู่เป็นนิจนะ
คนเราจะร่ำรวยมหาศาลขนาดไหน แต่มันก็ต้องการ ต้องการให้มากไปกว่านั้น ใจมันพร่องอยู่เป็น

นิจ เห็นไหม นี่ความทุกข์มันเกิดจากตรงนี้ไง เราแสวงหาเพื่อความสุข เพื่อความสบาย เราว่าสิ่งที่เรา
แสวงหานะ มันจะบรรเทาความทุกข์ของเราในหัวใจ

มันบรรเทาได้แต่ร่างกายนะ ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย นี่เราทำบุญกุศลมาสิ่งนั้นมันก็จะได้มา
ถ้าเราไม่ทำบุญกุศลของเรามาเนะ เราทำขนาดไหน มันก็ทุกข์ก็ยากไปอย่างนั้นนะ คนเรานะเกิดมาไม่
เหมือนกัน เกิดมาเหมือนกัน คนเหมือนกัน ร่างกายมนุษย์ มนุษย์เหมือนกัน แต่หัวใจไม่เหมือนกัน
โอกาสวาสนาก็ไม่เหมือนกัน นี่คือบุญกุศลไง

พระพุทธเจ้าถึงบอกว่าบุญเล็กๆ เห็นไหม เริ่มการให้ทาน สิ่งที่เราทำไว้ เราจะได้สิ่งที่สม
ความปรารถนา เราทำไว้ไง คนเรานะ เป็นคนตั้งคนดี คิดนี้หอมทวนลมไป เขาจะรำลือไป เห็นไหม
นี่ถ้าเราเป็นคนดีของเรา เราดีของเราอย่างนั้น เราทำคุณงามความดีของเราอย่างนั้น เราจะทำอะไรก็มี
คนช่วยเหลือไง มีคนช่วยเหลือ ตกทุกข์ได้ยากมันจะมีคนมาคอยช่วยเหลือเรา มีคนช่วยเหลือเพราะ
เขาเห็นใจไง คนนี้เป็นคนดี

แต่ถ้าเราเป็นคนเกเร เห็นไหม นี่ข่าวมันก็เป็นไป แล้วเราก็จะเป็นทุกข์เป็นยากแก่เรา นี่เราถึง
บอกทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วไง แต่เราไม่คิดอย่างนี้ไง เราคิดว่าเราต้องการแสวงหา ต้องการให้ได้อย่าง
เรา ของของเราขึ้นมา นี่มันถึงเบียดเบียนกันเพื่อจะได้อย่างเดียว แล้วนิสัยมันก็เป็นสภาวะแบบนั้น
แต่ถ้าเรานะ เราเป็นคนดี สิ่งนี้มันจะไม่ได้ก็จริงอยู่ มันจะพลัดพรากไปก็จริงอยู่ แต่คนเขาจะ
ช่วยเหลือเราได้ เพราะคนนี้เป็นคนดี เห็นไหม นี่ถึงว่าต้องมีสติไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้มนุษย์ทุกคนมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ถ้ามีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มันจะเอาตัวรอดของเราได้ไง เรากตัญญูกตเวทีต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่วางธรรมไว้อย่างนี้ไง ให้สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุขแล้วตกผลึกมา สังคมชาวพุทธเรา ยิ้มสยาม ยิ้มออกมาจากหัวใจ ยิ้มสยามนะ เขาให้ความยิ้มแย้มของเราขนาดนี้ ยิ้มแย้ม ข้างนอกมันจะขาดแคลนขนาดไหน เห็นไหม โลกเจริญส่วนหนึ่ง ธรรมเจริญส่วนหนึ่ง ธรรมคือหัวใจของเราชุ่มเย็น เห็นไหม ในหัวใจของเราชุ่มเย็น เรามีความเป็นไปของเรา นี่คือธรรมในหัวใจของเรา ถ้าใจของเราชุ่มเย็น โลกก็ชุ่มเย็น ธรรมก็ชุ่มเย็น เราจะพอใจสิ่งนั้น

ทุกคนแสวงหาอดีตนะ อดีตที่ผ่านมา เห็นไหม เมื่อก่อนเราเล็กๆ อยู่ กระแสน้ำต่างๆ ความเป็นอยู่ของภูมิประเทศมันจะมีความสุขความสบายมาก แต่เดี๋ยวนี้ทำไมเป็นอย่างนี้ล่ะ มันจะเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ไปตลอด เพราะอะไร เพราะโลกนี้เป็นอินไตย มันต้องแปรสภาพของมันเป็นอย่างนี้ คนจะเกิดมาเป็นอย่างนี้ เพราะสภาวะกรรมเป็นอย่างนี้ กรรมเป็นอย่างนี้นะ มันเป็นไป มันขับเคลื่อนไป

คูติ มันเจริญขึ้นมาขนาดไหน ข่าวดสารจะเป็นไปขนาดไหน เราจะรู้ทั้งหมดเลย แล้วมันจะรู้ทันกัน แต่ก่อนความเหลื่อมล้ำกว่าจะเป็นไป มันไปได้ระยะทางไกลมาก ชีวิตของเราถึงมีโอกาสหายใจไง เดี่ยวนี้เทคโนโลยีเจริญมาก คิดเดี๋ยวนี้คิดเดี๋ยวนี้ไปได้ทั่วโลกเลย สิ่งที่ทั่วโลกเขาจะรู้หมดทุกอย่าง ไปได้ทั่วโลก เห็นไหม

ชีวิตของเรา กาลเวลามันบีบคั้นเข้ามา บีบคั้นเข้ามา แล้วเวลาบีบคั้นเข้ามา เราแสวงหาต่างๆ บังคับ ๔ เครื่องอาศัย ชีวิตนี้มีเวลาว่างมาก นี่เพราะอะไร เพราะมันสะดวกสบายไปหมด แต่ก่อนเข้า ขึ้นมาจะกินข้าวต้องตื่นตั้งแต่ตี ๔ ต้องหุงหาอาหาร เดียวนี้กดปุ่มอย่างเดียว กดปุ่มอย่างเดียว เวลามัน เหลือเพื่อจนเราทุกข์ใจ นี้อยู่ไปทำไม ชีวิตนี้น่าเบื่อหน่ายมาก ความเบื่อหน่ายเห็นใหม่ นี่เพราะอะไร

เพราะไม่มีหลักใจ เพราะว่าธรรมนี้อยู่ในตู้พระไตรปิฎก ธรรมนี้ไม่อยู่ในหัวใจของเรา ถ้า ธรรมนี้อยู่ในหัวใจ สภาวธรรมมันละเอียดอย่างนี้ ละเอียดเรื่องของเราทั้งหมดนะ ทำไมต้องให้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาสอน เรื่องในตัวเรา ทำไมเราไม่รู้เรื่องในตัวเราเลย เรื่องความคิด ของเรา เรื่องความทุกข์ยากของเรา เรื่องของเราทั้งนั้น เราต้องแก้ไขของเราได้ ความที่เราทำอะไร เราเก็บเป็นความลับ ความลับของเรา ความลับของเรา

ความลับมันมีที่ไหน ความลับไม่มีในโลกนะ เพราะเราคิดอย่างไร เราแสวงหาสิ่งใด มันเผา ใจเรา ใครไม่รู้ได้อย่างไร ทุกคนเขารู้หมดว่าเราคิดอย่างไร มันทุกข์ยากขนาดไหน นี่สิ่งนี้เราต้อง ศึกษา ถ้าเราศึกษาเห็นใหม่ เราฝึกหัด ทาน ศีล ภาวนา เราไม่รู้สักแต่ว่าทาน ดูอย่างเล็กๆ สิ เด็กๆ เห็น ใหม่ เวลามันศึกษา เวลามันอยู่กับสิ่งที่มีชีวิต จิตใจมันจะอ่อนโยน เห็นใหม่ จิตใจอ่อนโยน

เด็กเดี๋ยวนี้เล่นเกมตลอด จิตใจจะแข็งกระด้างมาก จะเอาชนะคะคานกันตลอด ถ้าได้ชนะมัน จะได้รางวัล สิ่งที่ได้รางวัล เห็นใหม่ นี่เราเชื่อเขาใจ เราเชื่อสิ่งที่ว่าเชื่อทางธุรกิจ สิ่งที่ธุรกิจเขาต้อง เอาออกมาตลอดไป

แต่ถ้าเรามีหลักใจของเราละ สิ่งนั้นเราก็ต้องเรียนรู้ เด็กเดี๋ยวนี้ต้องเรียนคอมพิวเตอร์ ต้องเรียนภาษา เรียนภาษาเพื่อจะให้ทันเขา สิ่งที่ทันเขานี้มันก็เป็นสิ่งที่เรียนไง แต่หัวใจเรามันทุกข์มันร้อนล่ะ เรียนมาคนเก่งกับคนดี คนดีหัวใจมันดี คนเก่ง เห็นไหม เก่งแล้วก็โงง มันก็หมดละซิ หมดนะ สิ่งที่เก่งแล้วก็โงง แล้วในโลกนี้มันจะพออะไรให้มันโง่งล่ะ โลกนี้มันยังไม่พอใจเลย เดี่ยวนี้เขาจะไปเกิดสงครามอวกาศ เห็นไหม นี่ต้องไปเอาสิ่งที่ต่างๆ เพราะหัวใจมันปรารถนา มันจะยึดครองไปทั้งหมด แล้วมันจะสมความปรารถนามันไหมล่ะ นี่ความเร้าร้อนอย่างนี้เผาใจไปตลอดนะ

แต่ว่าโลกเจริญ สิ่งที่เจริญนี้มันเป็นเรื่องราวโลกนี้เป็นอินไทย มันจะแปรสภาพของมันตลอดไป มันเจริญขนาดไหน เราก็อยู่ในโลก เราต้องเป็นไป นี่เป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารเพื่อการปกครอง แต่ในเรื่องศีลธรรมอยู่ในหัวใจของเรา ถ้าเราเป็นชาวพุทธ เรามีศีลธรรม เรามีความสุขของเรา สิ่งนี้สำคัญกว่า ถ้าทุกคนมีความสุขอยู่ เห็นไหม ประเทศนั้นจะมีความร่มเย็นเป็นสุขมาก ถ้าประเทศนั้นมีความร่มเย็นเป็นสุข เราก็มีโอกาสได้หายใจ เราอยู่ในประเทศอันที่ว่าไม่มีปัญหา เราจะมีความสุขของเรา นี่เกิดในประเทศอันสมควร

เวลาคนเขาไปเที่ยวเมืองจีนกันนะ คูลี คนเวลาวันหยุดของเขา คนเขาแน่นไปหมดเลยนะ เขาแย่งกันกินแย่งกันใช้ขนาดไหน มันเป็นสภาวะแบบนั้น แต่ของเรานี่สบายๆ ตลอดนะ นี่ทำอะไรก็เป็นชาวพุทธ คิดอย่างคนไทยคิดแบบสบายๆ ตลอดไป เพราะศาสนาสอนไว้อย่างนี้ ศาสนาสอนไว้

ถึงบอกว่าสมัยก่อนนะ บอกว่ามักน้อยสันโดษ จอมพลสฤษดิ์ห้ามสอน มักน้อยสันโดษทำให้คนจี้
เกียจ นี่สิ่งที่จี้เกียจอันนั้นมันเป็นนิสัยของคน คนขยัน คนก็มี

มักน้อยสันโดษคือว่ามันไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาเปรียบ เอาไร้อเอาเปรียบกัน แต่เวลาความ
ขยันหมั่นเพียร ความเพียรชอบ พระเวลาบวชมาแล้ว เห็นไหม นี่ครูบาอาจารย์นะนั่งตั้งแต่หัวค่ำยัน
สว่างนี่ มันไปมักน้อยสันโดษตรงไหน ทำไมความเพียรมันเข้มแข็งขนาดนั้น เดินจงกรม ๗ วัน ๗
คืน เห็นไหม หลวงปู่ตื้อนั่งที่ ๗ วัน ๗ คืน ทำได้ขนาดนั้น อย่างนี้หรือมักน้อยสันโดษ อย่างนี้หรือ
จี้เกียจ ถ้าจี้เกียจเอาชนะกิเลสไม่ได้หรืออก คนเราต้องขยัน ต้องขยันมากกว่ากิเลสนะ กิเลสมันคิดได้
มากขนาดไหน เราต้องขยันมากกว่ามัน เพื่อจะยับยั้งมันให้ได้ในหัวใจของเรา

ถ้ายับยั้งในหัวใจของเรา เราจะมีความสุขของเราขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
สอนมาอย่างนี้ เราถึงกตัญญูกตเวทิตะ เราจะเวียนเทียนนะ เราเวียนเทียนเพื่ออะไร เวียนเทียนเพื่อ
กตัญญูกตเวทิตะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคิดเรื่องของเราที่เราไม่รู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้ารู้แล้วสอนมา ๒,๐๐๐ กว่าปี อยู่ในตู้พระไตรปิฎก พยายามเปิดเข้ามาในหัวใจของเรา ถ้าเปิด
ไม่ได้ เราถึงทำทาน เห็นไหม

เราเวียนเทียน เราเวียนเทียนเคารพ รอบแรกให้คิดถึงพุทโธๆ ธัมโม สังโฆ เห็นไหม รัตนตรัย
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึกของเรา ถ้าเรานึกได้ เราทำได้จริงจะเกิดจากหัวใจ

ของเรา ถ้าข่าวสารพดนี้กรานี้กไม่จริง เราสักแต่ว่าทำ ชาวพุทธทะเลเบียนบ้าน เราจะมีแต่ความร่ำ
ร้อนในหัวใจ

ถ้าชาวพุทธเกิดจากใจของเรา เราจะมีควมร่มเย็นใจของเรา เอวัง